

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

REKABET KURUMU
Tarih : 10.01.2017
Sayı : 206

ESAS NO : 2015/1120
KARAR NO : 2016/2406

DAVACI : LASAFFRE TURQUİE MAYACILIK ÜRETİM VE TİCARET
AŞ (ESKİ ÜNVANI DOSU MAYA - MAYACILIK AŞ)
VEKİLİ : AV. MUSTAFA AYDINER
Büyükdere Cad.Arkan Ap. No.34 Kat.6 D.18 Şişli/İSTANBUL

DAVALI : REKABET KURUMU BAŞKANLIĞI
VEKİLİ : AV. NAGEHAN ÖZSEYHAN
Üniversiteler Mah.1597. Cad. No: 9 Bilkent Çankaya/ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : Davacı şirket tarafından; diğer maya şirketleri ile anlaşarak ekmek üretiminde kullanılan yaş maya fiyatlarını yükseltmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğinden bahisle 2.663.776,34-TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 22.10.2014 tarih ve 346 sayılı Rekabet Kurulu Kararı'nın; dava konusu kurul kararının idari işlemlerde izlenen usul kurallarına uygun düzenlenmediği, soruşturmalar sırasında inceleme ve araştırma yapanların isimlerinin kararda yer almadığı, ihlalin varlığına kanıt olarak gösterilen delillerin pişmanlık yasasından yararlanan Mauri Maya'nın kurula sunduğu bilgi ve belgelerden oluştuğu, sözkonusu deliller dışında başkaca hiç bir tespit bulunmadığı, dosyadaki e-posta yazışmalarının şirketler arasında anlaşma yapıldığı yönünde yorumlanamayacağı, zira bu yazışmaların anlaşmayı değil rekabeti ortaya koyduğu, ekmek mayası pazarında tek belirleyici faktörün fiyat olmadığı, pazarda bayiler nezdinde bir rekabetin yaşandığı, basiretli bir tacirin pazarda bulunan rakiplerinin hareketlerinden haberdar olmasının zorunlu olduğu hususları gözetilmeksizin davacı şirketin rakip firmalarla uyumlu eylem içerisinde bulunduğunun kabul edildiği, uyumlu eylemin ancak firmalar arasında bilinçli bir paralellik olması halinde cezalandırılabileceği, Kurul'un bu hususu hiçbir şekilde ispatlayamadığı, bayilerin her birinin davacı şirketten bağımsız birer teşebbüs oldukları, fiyatın bayiler tarafından bağımsız karar alma süreçleri işletilerek rekabet ortamında belirlendiği, üreticilerin fiyata müdahalesinin söz konusu olmadığı, dosya kapsamında bayilerin bir araya geldikleri, görüşmeler yapıldığı, ancak bu toplantılarda rekabete aykırı kararlar alındığı yönünde bir tespit bulunmadığı, soruşturma aşamasında sundukları savunmaların Kurul tarafından dikkate alınmadığı, belirlenen cezanın çok fahiş olduğu ileri sürülerek iptali ile indirimli olarak ödenmiş olan 1.997.824,75-TL'nin 10.04.2015 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 55. Maddesinin 2. fıkrası ve 16. maddesinin yıllık gayrisafi gelir üzerinden idari para cezası hesaplanmasına ilişkin kısmının Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülerek iptali için itiraz yolu ile Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davalı idare tarafından; dava konusu edilen ve ödeme tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istenilen 1.997.824,75 TL para cezasında husumetin kendilerine yöneltilemeyeceği, tam yargı davası niteliğindeki davacı talebinde görev yerinin adli yargı olduğu, faiz isteminin yasal dayanağı bulunmadığı,

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1120

KARAR NO : 2016/2406

fiyat geçişine yönelik temaların 2011 yılı sonundan 2013 Nisan ayına kadar sürdüğü, Dosu Maya'da yerinde yapılan incelemeler sırasında anlaşma iradesine ve uygulamasına yönelik güçlü tespitler yapıldığı, Mauri Maya'nın sunduğu bilgi ve belgelerin bu tespitleri daha da açık hale getirdiği, soruşturma ve karar sürecinde usul ve şekil bakımından hukuka aykırılık bulunmadığı, davacı ve diğer şirketler arasında kanuna aykırı bir şekilde uyum ve anlaşma olduğunun somut verilerle tespit edildiği, uygulanan para cezasının yasa uyarınca belirlendiği, davacının Anayasa'ya aykırılık iddialarının yerinde olmadığı, nitekim daha önce açılan davalarda ileri sürülen Anayasa'ya aykırılık iddialarının ciddi bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 17.03.2016 tarihinde, davacı vekili Av. Yıldız Kıtay ve davalı idare vekili Av. Salim Aytekin'in geldikleri görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava, ekmek mayası pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin, uyumlu eylem sonucu bayiler arasındaki rekabeti önleyerek, bayi satış fiyatlarını yükseltmek suretiyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinden bahisle tesis edilen Rekabet Kurulu'nun 22.10.2014 tarih ve 346 sayılı kararının iptali ile indirimli olarak ödemiş olan 1.997.824,75-TL'nin 10.04.2015 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 55. maddesinin 2. fıkrası ve 16. maddesinin yıllık gayrisafi gelir üzerinden idari para cezası hesaplanmasına ilişkin kısmının Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülerek iptali için itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması istemiyle açılmıştır.

Davacı şirketin Anayasa'ya aykırılık iddiaları ciddi görülmeylek işin esasına geçildi;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

- a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan inaliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,
- b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,
- d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,
- e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1120

KARAR NO : 2016/2406

durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonominin ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

Öte yandan, 4054 sayılı Kanun'un davaya konu eylem ve işlem tarihinde yürürlükte bulunan "Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin üçüncü fıkrasında; bu Kanun'un 4. ve 6. 7. maddelerinde yasaklanmış olan davranışta bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idari para cezası verileceği öngörülmüş; altıncı fıkrasında ise, Kanuna aykırılığın ortaya çıkarılması amacıyla Kurumla aktif işbirliği yapan teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri veya bunların yöneticileri ve çalışanlarına, işbirliğinin niteliği, etkinliği ve zamanlaması dikkate alınarak ve gerekçesi açık bir şekilde gösterilmek suretiyle üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen cezalar verilmeyebilir veya bu fıkralara göre verilecek cezalarda indirim yapılabileceğini kurala bağlanmıştır.

Bu yasal düzenleme karşısında; Rekabet Kurulu'nca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu saptananlara, nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idari para cezası verilmesi gerekli bulunmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Rekabet Kurumu kayıtlarına 03.08.2012 tarih ve 6114 sayılı, 01.09.2013 tarih ve 179 sayılı, 29.01.2013 tarih ve 583 sayılı, 30.01.2013 tarih ve 62 sayılı, 08.02.2013 tarih ve 809 sayılı şikayet dilekçeleri üzerine hazırlanan 07.03.2013 tarih ve 2013-3-16/II sayılı İlk İnceleme Raporunu ele alan Rekabet Kurulunun, 13.03.2013 tarih ve 13-14/214-M sayılı Karar ile 4054 sayılı Kanun'un 40/1 inci maddesi uyarınca, konuya ilişkin önaraştırma başlattığı; önaraştırma sonucunda, Kurul, 20.06.2013 tarih ve 13-39/498-M sayılı karar ile, Öz Maya, Dosu Maya, Pak Maya ve Mauri Maya hakkında söz konusu teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak aynı Kanun'un 41. Maddesi uyarınca soruşturma açılmasına ve 43/2. maddeleri uyarınca; taraflara soruşturma açıldığına dair bildirimde bulunulmasına karar verildiği; Rekabet Kurulunun, 22.10.2014 tarihinde 14-42/783-346 sayılı nihai kararını verdiği ve 12.03.2015 tarihinde bu kararın taraflara tebliğ edildiği, sözkonusu bu kararın iptali istemiyle bakılmakta olan davanın Dosu Maya A.Ş vekili tarafından açıldıktan sonra

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1120

KARAR NO : 2016/2406

anılan şirketin birleşme yoluyla Lasaffre Torque Mayacılık Üretim ve Ticaret A.Ş. Bünyesine girdiği ve davanın ve şirket adına devam ettirildiği anlaşılmaktadır.

Yapılan soruşturma çerçevesinde, 27.11.2011-19.03.2013 döneminde; Pak Maya, Öz Maya, Dosu Maya ve Mauri Maya'nın aralarında anlaşarak ekmek üretiminde kullanılan yaş maya fiyatlarını yükseltmek suretiyle fiyat rekabetini ortadan kaldırmaya çalıştıkları, fiyat geçişlerinin uygulanmasını sahada takip ettikleri, firmaların üst düzey yöneticileri ile daha alt düzeydeki yöneticileri ve bölge müdürleri arasında fikir ve eylem birliği bulunduğu, firmaların gözlemlerinin kendi bayileri ile sınırlı kalmadığı, rakip firma davranışlarının da kontrol edildiği, bölge sorumlularının rakip firma yetkilileriyle görüşükleri ve bu görüşmeler sonucunda uygulanacak bayi fiyatlarına ilişkin olarak bazı planların yapıldığı ve bu planların tatbik edildiğinin tespit edildiği görülmektedir.

Gerçekleştirilen toplantıların bir mutabakatın varlığına delil teşkil etmeyeceği veya mutabakatın hayata geçirilemediği ileri sürülmüş ise de, gerek yerinde yapılan incelemelerde, gerekse pişmanlık başvurusu kapsamında sunulan belgelerden elde edilen bilgilerde teşebbüslerin yöneticileri, bölge satış sorumluları ve bayi yetkilileri arasında fiyatları yükseltmek için yoğun girişimlerde bulunduğu, sözkonusu girişimlere ilişkin haberleşmelerin e- posta yoluyla sağlandığı, Dosu Maya CEO'su Gürol Çingay'ın kartelin yürütülmesini kolaylaştırmak üzere Ombudsman olarak görevlendirildiği, fiyatların yükseltilmesi konusunda kısmen de olsa başarı sağlandığı, temsilcilerin daha sonra merkez bildirdikleri raporlarda tüm çabalara rağmen fiyatların istenilen düzeyde yükseltilemediği bilgisinin verildiği de dikkate alındığında yaş maya satış fiyatlarını yükseltmek amacıyla üretici teşebbüslerin faaliyet içinde buldukları, bu faaliyetin rakip teşebbüs temsilcileri tarafından belirli bir haberleşme ve koordinasyon içerisinde yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın (ABAD), "Dyestuffs" kararında, uyumlu eylem anlaşma düzeyine ulaşmamakla birlikte, teşebbüslerin, rekabetin risklerine karşı oluşturulan bilinçli olarak ikame ettikleri koordinasyon biçimi olarak tanımlanmış, "Sugar" kararında, teşebbüslerin rakiplerinin mevcut ve öngörülebilir davranışlarına rasyonel olarak ayak uydurmalarının hukuka uygun olduğu, ancak toplantılar ve doğrudan ya da dolaylı bilgi değişimlerinin geleceğe ilişkin belirsizlikleri ortadan kaldırarak paralel davranışlara yol açacağı ve bu durumun rekabet ihlali oluşturacağı belirtilmiştir.

Belirtilen çerçevede, maya üreticisi olan davacı şirketlerin, diğer üreticilerle birlikte yeni fiyat geçişlerinin sağlanabilmesi için bayileri kontrol altında tutmak ve dağıtım seviyesinde oluşan rekabeti önlemek amacıyla yetkili satış elemanları ve bölge temsilcileri aracılığı ile, bayilerin diğer üreticilerin bayileri ile fiyat rekabetine girmemeleri ve belirlenen satış fiyatının altında bir fiyatla maya satmamaları konusunda bayiler üzerinde yönlendirici girişimlerde bulunduğu, diğer maya üreticilerinin de kendi bayilerini yönlendirdikleri ve bu durumun rakip firmalar arasında belirli bir koordinasyon dahilinde gerçekleştirildiği anlaşıldığından, soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin uyumlu eylem sonucu, dağıtıcı konumundaki bayiler arasındaki fiyat rekabetini engelleyerek bayi satış fiyatlarını yükseltmek suretiyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ve özellikle "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklindeki (a) bendini ihlal ettikleri sonucuna varıldığından, davacı şirketin ihlal üzerindeki belirleyici etkisi dikkate alınarak, gerekli toplantı ve karar yeter sayıları da sağlanmak suretiyle alınan Kanun'un 16. maddesi uyarınca ilgili dönem

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1120

KARAR NO : 2016/2406

cirosu üzerinden idari para cezası verilmesinde ilişkin hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, **davanın reddine**, aşağıda dökümü yapılan 203,20 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, AAÜT uyarınca 1.500,00 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesi halinde davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Bölge İdare Mahkemesi 7. Dava Dairesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere 27/10/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ÖMER CİVRİ
38465

Üye
HAMİT KALKAN
182263

Üye
YASEMİN ARICI
191759

YARGILAMA GİDERLERİ :

Karar Harcı	:	27,70 TL
Başvuru Harcı	:	27,70 TL
Vekalet Harcı	:	8,20 TL
YD Harcı	:	45,60 TL
Posta Gideri	:	94,00 TL
TOPLAM	:	203,20 TL

